

ВСТУП

Навчальна дисципліна "Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці" вивчається студентами спеціальності 186 "Видавництво та поліграфія" магістерської програми "Технології електронних мультимедійних видань" усіх форм навчання. Актуальність навчальної дисципліни та її необхідність і роль у підготовці фахівців визначається тим, що мультимедійні видавництва, студії веб-дизайну та інші компанії розробники мультимедійних продуктів функціонують у режимі організації, що постійно навчається. Фахівці або самі освоюють нові програмні продукти і технології, або навчають своїх колег.

Метою навчальної дисципліни "Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці" є формування у студентів системи теоретичних знань і прикладних умінь необхідних для роботи директора мультимедійного видавництва (виконавчого, технічного, комерційного), директора рекламного агентства, начальника рекламного відділу великих підприємств, дизайнера або web-дизайнера, організатора виробництва, менеджера мультимедійних проєктів, технічного лідера проєкту для виконання функцій навчання, розвитку персоналу та навчання на робочому місці.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці" є оволодіння компетентностями в області, що охоплює дві важливі складові: проєктування процесу навчання персоналу мультимедійного видавництва і організація його проведення та забезпечення процесів постійного навчання на робочих місцях фахівців мультимедійного видавництва.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення технологій і методів організації процесів навчання і розвитку персоналу в електронних видавництвах; використання сучасної комп'ютерної техніки, мережі Інтернет і пакетів прикладних спеціалізованих програм для вирішення завдань по забезпеченню процесів постійного самонавчання персоналу на робочому місці.

Об'єкт навчальної дисципліни є інженерна педагогіка для спеціальності видавництво і поліграфія.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 1	ЗК 1, ЗК 5, ЗК 6, СК 5, СК 6
РН 4	ЗК 1, ЗК 3
РН 5	СК 5
РН 6	СК 5
РН 12	ЗК 1

де, ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК 5. Здатність розробляти та впроваджувати нові технологічні процеси, зокрема ресурсо- та енергозберігаючі технології, та види продукції у сфері видавництва та поліграфії, здійснювати оптимізацію виробничих процесів відповідно до поставлених вимог

СК 6. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати установами/підрозділами у сфері видавництва та поліграфії

РН 1. Нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики

РН 4. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською) при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері видавництва і поліграфії та дотичних проблем

РН 5. Розробляти та виконувати проекти видавничо-поліграфічного виробництв та систем їх інженерно-технічного забезпечення з врахуванням інженерних, правових, економічних, екологічних та соціальних аспектів, здійснювати їх інформаційне та методичне забезпечення.

РН 6. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері видавництва та поліграфії, організовувати та вдосконалювати діяльність видавничо-поліграфічних виробництв, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість, та розраховувати техніко-економічну ефективність виробництва.

РН 12. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Специфіка викладацької діяльності в інженерній педагогіці

Тема 1. Методологічні засади інженерної педагогіки.

- 1.1. Інженерна педагогіка вищої школи як наука, її об'єкт, предмет та функції. Понятійний апарат інженерної педагогіки.
- 1.2. Сутність навчання і його місце в структурі цілісного педагогічного процесу.
- 1.3. Закономірності та принципи навчання. Специфіка реалізації загальнодидактичних принципів в системі навчання.
- 1.4. Компетентністний підхід в освіті. Ключові компетентності особистості. Моделі професійних компетенцій.
- 1.5. Зміст освіти як проблема вузівської педагогіки. Системно-діяльний підхід до навчання і змісту освіти.

Тема 2. Форми організації навчання, навчальні цілі та навчальний матеріал.

- 2.1. Організаційні форми навчання, їх основні ознаки.
- 2.2. Форми організації навчання як способи безперервного управління пізнавальною діяльністю студентів.
- 2.3. Роль та місце лекції в процесі навчання. Функції та види лекцій.
- 2.4. Практичні заняття. Лабораторні роботи. Семінарські заняття.
- 2.5. Науково-дослідна робота студентів. Самостійна робота студентів.
- 2.6. Виробнича практика. Дипломна практика.
- 2.7. Навчальні цілі та навчальний матеріал у викладанні технічних дисциплін.

Тема 3. Кредитно-модульна система організації навчального процесу.

- 3.1. Болонський процес і європейська кредитно-трансферна система (ECTS). Кредити ECTS.
- 3.2. Кредитно-модульна система організації навчального процесу.
- 3.3. Засоби діагностики знань в КМСОНП. Педагогічний контроль в КМСОНП. Проблеми оцінки знань в умовах КМСОНП.
- 3.4. Оцінка ефективності роботи викладача в КМСОНП.
- 3.5. Організаційно-методичне забезпечення КМСОНП.
- 3.6. Зарубіжна практика методичного забезпечення навчальної дисципліни.

Тема 4. Сучасні та інноваційні методи та технології навчання.

- 4.1. Класифікація методів навчання.
- 4.2. Поняття активізації навчальної діяльності студентів. Активізація навчальної діяльності студентів як проблема і завдання вузівської педагогіки.
- 4.3. Дискусійні методи. Методи тренінгу (активного соціально-психологічного впливу в процесі навчання). Ігрові методи. Види ігор: навчальні, імітаційні, ділові, управлінські.
- 4.4. Неформалізовані знання – формування та способи подання.

Змістовий модуль 2. Навчання на робочому місці

Тема 5. Особливості навчання на робочому місці та навчання протягом усього життя.

- 5.1. Навчання на робочому місці (Workplace learning).

5.2. Навчальний простір e-learning. Методологія та концептуальні засади розробки порталу e-learning на робочому місці. Технологічні елементи та інструментальний базис створення систем e-learning на робочому місці.

5.3 Навчання протягом усього життя (Lifelong learning).

5.4. Ключові принципи безперервного навчання.

Тема 6. WEB базоване навчання.

6.1. Інформаційний простір освітнього закладу. Формування інформаційного освітнього середовища як основа розвитку освіти. Ресурсні центри.

6.2. Віртуальне навчальне середовище. Програмні системи дистанційного тестування.

6.3. Педагогічні технології в електронному навчанні: аудіовізуальні технології, відео конференції, метод проектів, портфоліо, CASE-study – метод аналізу ситуацій.

Тема 7. Середовище дистанційного навчання.

7.1. Психологічні та методичні аспекти віртуального навчання. Специфічні особливості процесу віртуального навчання на основі комп'ютерних комунікацій.

7.2. Інструменти та фактори, що визначають ефективність комп'ютерної системи, для навчання.

7.3. Технологія створення електронних навчально-методичних комплексів та навчально-методичних матеріалів. Основи педагогічного дизайну.

7.4. Комп'ютерні засоби в організації навчального процесу (мультимедійні та графічні станції, сканери та проектори). Методика та технологія використання.

7.5. Особливості навчання проектуванню і використанню комп'ютерних систем і мультимедійних технологій у поліграфії.

Тема 8. Формування особистості фахівця готового до інноваційної професійної та викладацької діяльності.

8.1. Комунікація та педагогічна риторика у викладацькій діяльності.

8.2. Становлення творчих якостей фахівця і особливості творчості.

8.3. Створення навчального середовища для вирішення творчих завдань. Психологічна специфіка групової творчої діяльності.

8.4. Психологічні і соціологічні аспекти у викладанні технічних дисциплін.

8.5. Методи активізації творчої діяльності та методи генерування ідей.

Перелік практичних (семінарських) та / або лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та / або лабораторних занять / завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Практичне заняття 1	Методологічні засади інженерної педагогіки вищої школи
Практичне заняття 2	Організаційні форми навчання у ЗВО

Практичне заняття 3	Організація навчального процесу
Практичне заняття 4	Формування вимог щодо вибору методу для вивчення заданої теми
Практичне заняття 5	Особливості навчання протягом усього життя
Практичне заняття 6	Web-базоване навчання
Практичне заняття 7	Середовище дистанційного навчання на основі методів педагогічної інформатики та когнітивної психології
Практичне заняття 8	Формування особистості фахівця, готового до інноваційної професійної та викладацької діяльності

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3
Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Самостійна робота 1	Наукові підходи в інженерній педагогіці
Самостійна робота 2	Інноваційні методи в сучасній вищій освіті
Самостійна робота 3	Організація аудиторної та позааудиторної роботи
Самостійна робота 4	Інноваційні методи навчання та самонавчання
Самостійна робота 5	Формування комплексу дидактичних матеріалів для лекційного заняття
Самостійна робота 6	Комбінована форма процесу навчання. Роль та функції тьютора в електронному навчанні
Самостійна робота 7	Значущі в процесі навчання психологічні характеристики користувача системи, що навчає
Самостійна робота 8	Риторичний канон. Поведінка педагога під час лекції
Самостійна робота 9	Методи активізації творчої діяльності та методи генерування ідей

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та / або лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні: лекція (Теми 1-3,5,7), проблемна лекція (Теми 4,6), лекція-провокація (Тема 8).

Наочні (демонстрація Тема 3).

Практичні (практична робота (Тема 1-4,), есе (Тема 5), кейс-метод (Тема 8)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (24 бали), виконання практичних робіт 44 бали, письмові контрольні роботи (16 балів), есе (16 балів).

Семестровий контроль: Залік

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про вищу освіту : Закон України № 1556-18 від 28.09.2017 // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 38–39. – С. 2004.

2. Пушкар О. І. Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. І. Пушкар, О. С. Завгородня. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. –175 с. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22765>

Додаткова

3. Інженерна педагогіка та навчання на робочому місці. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 186 "Видавництво та поліграфія" другого (магістерського) рівня [Електронний ресурс] / укл. О. І. Пушкар, О. С. Завгородня; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,27 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С.

Кузнеця, 2019. - 52 с. - Загол. з титул. екрану. – Режим доступу:
<http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21990>

4. Pushkar O. Development of information model of color reproduction process in polygraphic systems / O.Pushkar, A. Gordyeyev // Development Management. – 2021. – 19(1). – 35-41. – Режим доступу:
<http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28444>

5. Пушкар О. І. Проблеми впровадження інтернет-методологій у освітній простір / О. І. Пушкар, В. Є. Климнюк // Системи обробки інформації. – 2018. – № 5. – С. 213–218.

6. Комп'ютеризовані системи і технології у видавничій справі : монографія / під ред. О. І. Пушкаря. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2018. – 312 с.

Інформаційні ресурси

7. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=1994>